

NAVODILA ZA DELO NA DALJAVO ZA IP ANGLEŠKO IN RIŠELJE VEZENJE

Dober dan, drage učenke!

Upam, da ste vsi zdrave, da ste vse dobro ter da pazite nase in vse svoje.

Z današnjim dnem začnemo z učenjem in ustvarjanjem na daljavo tudi pri izbirnem predmetu angleško in rišeljje vezenje. Navodila za vaše delo doma bom prilagodila tako, da boste, z malo iznajdljivosti in domišljije, vse lahko izvedle same doma. Redno vam bom pošiljala usmeritve in priporočila, navodila, nasvete, namige in ideje, zato večkrat preverite zavihek **IP ANGLEŠKO IN RIŠELJE VEZENJE** na naši spletni strani.

Lahko tudi pišete na moj e-naslov duska.vlasic@kudplac.si. Tu bom dosegljiva za morebitna dodatna vprašanja ali nasvete.

Prosim, če mi do konca tedna na zgoraj navedeni naslov napišete, če imate doma materiale in orodja za vezenje, ki jih sicer uporabljate pri naših urah. Če je to ostalo v šoli, preverite, če imate pri hiši uporabno šivanko, nit in blago ki bi prišli prav za (vsaj preproste) vaje v vezenju. Glede na to bom načrtovala nadaljnje delo.

V današnji nalogi se bomo ukvarjali z osvežitvijo znanja o vezenju v Beli krajini. Kar je v besedilu označeno **z rdečo barvo**, prepišite na navaden bel list brez črt ali v brezčrten zvezek. Poskrbite za lep in urejen izgled prepisanega in narišanega.

vezenje v Beli krajini

Vezenje je v Beli krajini del bogate kulturne dediščine. S to dejavnostjo so se ukvarjale ženske na podeželju. Vezle so na tekstilne predmete za uporabo v vsakdanjem življenju – za dnevne in posebne, svečane priložnosti.

Na vezeninah, ki so bile najdene v Beli krajini, se najpogosteje pojavi stebelni vbod, verižni, marjetični vbod, zobčasti vbod za obrobe, slikarski, polni – reliefni ploščati vbod, vozlični in zvezdasti vbod. Med vsemi vbodi se največkrat zasledi stebelni vbod, verjetno zaradi tega, ker je enostaven, pa tudi za vezenje se je porabilo manj prejice, saj so vezilje morale varčevati z materialom.

Material, ki so najpogosteje uporabljale Belokranjke, je praviloma iz lanu in konoplje. Domače platno, kakor mu rečemo, je danes redko in dragoceno. Izdelujejo ga samo še v Adlešičih in okolici. Uporabljalo se je tudi industrijsko platno, ki je bilo največkrat bombažno.

V Beli krajini so se uporabljale različne tehnike vezenja:

Belokranjsko tkaničenje

V Beli krajini se je od vezilskih tehnik kot nekakšna belokranjska značilnost do danes ohranilo TKANIČENJE – tehnika vezenja po štetih nitih, ki posnema tkanje. Tkaničenje je bila prvotno zahtevna tkalska tehnika, ki so jo šele v 19. stoletju, predvsem pa v 20. stoletju začeli uporabljati tudi za vezenje, predvsem na domačem platnu.

Pri tej tehniki štejemo niti prečno po osnovi.

S tkaničenjem so nekdaj krasili predvsem otirače, prte in torbe.

Naloga: vprašaj svoje starše ali stare starše, kaj je otirač.

Vezilje pri vezenju uporabljajo v glavnem rdečo in modro prejico.

Motivi, ki so jih in jih še danes uporabljajo za tkaničenje, so v glavnem geometrijski.

Štepanje

Štepanje se imenuje drobna pisana vezenina po štetih nitih, ki se uporablja predvsem za vezenje na belokranjski ljudski noši. Vezilna tehnika je sestavljena iz kombinacije več vrst vbodov. Kombinacija teh vbodov pa je lahko zelo dekorativna. Štepanko prepoznamo po v strnjeno vrsto nanizanih majhnih kvadratkih.

Raličenje

Raličenje je prav tako belokranjska tehnika, s katero so največkrat okrašeni rokavci ženske belokranjske ljudske noše. Zanj je značilna cikcaksta črta, ki spominja na ralico (leseni snežni plug), po kateri je tehnika dobila ime. Trikotniki so lahko različne velikosti, v kombinaciji z zvezdicami, ki so največkrat izvezene v sredini trikotnika.

Naslednje tehnike so se uporabljale v Beli krajini, a tudi drugod po Sloveniji.

Richelieu

Richelieu ali »šlinganje« so vezli z verižnim vbodom in polnjenjem. To je tehnika vezenja z belo nitko na belo blago, tako da nastane luknjičast vzorec. Del motiva se obšije in nato izreže, del motiva pa je polni vez. Največkrat so ga uporabljali za vezenje posteljnine, pregrinjal ali kapert, predpasnikov, rut, senčnikov za luči, zaves in okrasnih blazin. To je bil »fin« način vezenja, ki ga zgarane kmečke roke niso mogle natančno izdelati, zato je vedno ostal bolj »gosposki – mestni« način.

Navadno vezenje in polnjenje

Vezenine so narejene z različnimi vbodi, odvisno od izurjenosti vezilje, pa tudi učiteljic, ki so poučevale vezenje. Največkrat so vezenine okrasili s cvetličnimi motivi in pri tem uporabljali prejice v različnih barvah. Velikokrat so bili izdelki okrašeni z okrasnim robom, resicami, ažurom ali s kvačkano čipko.

Bela vezenina je vezenje v različnih tehnikah z belo nitjo na belo platno. Pogostokrat so jo uporabljali za vezenje posteljnine, perila in otroških oblačil.

vezenje s križci

Veliko vezenin, kot so prti, manjši prtčki, zavese in drugi uporabni izdelki, so narejeni s križci. Ti vbodi so zelo enostavni za izdelavo, vendar izredno dekorativni, zlasti če uporabljamo prejice različnih barv. Vezemo tako, da štejemo niti in se ravnamo po shemi, lahko pa so križci že narisani na tkanino. Včasih je motiv obrobljen z navadnim vbodom. V Adlešičih pa so pred 2. svetovno vojno tudi vezli po shemi s križci, vendar le na eno nitko. Tak način vezenja so imenovali »mirkanje«, kajti to je bilo zelo natančno delo.

ustvarjalna naloga

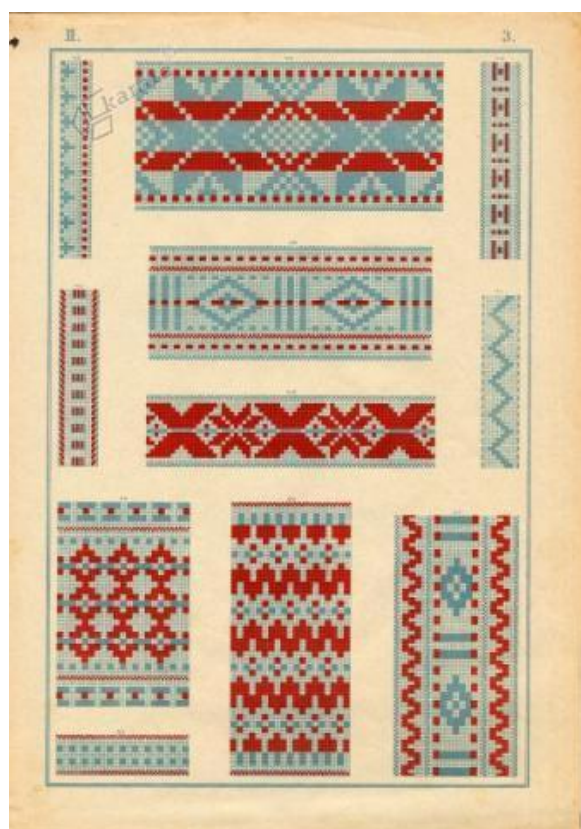
Na bel brezčrten ali drobno karirast list formata A4 ali v zvezek boš narisala skico vezenje v tehniki belokranjskega tkaničenja. Nariši dva enostavna motiva ali enega bolj kompleksnega. Uporabi modri in rdeči barvni svinčnik ali flomaster. Če želiš, si lahko pomagaš z ravnilom.

Riši na način, kot ga lahko vidiš na priloženi fotografiji:

Ornament sestavi po svoje, a pri tem upoštevaj značilnosti tradicionalnega belokranjskega tkaničenja. Za pomoč pri delu ti prilagam nekaj fotografij, lahko pa tudi sama malo pobrskaš po spletu.

Mislim, da zmoreš prebrati tekst, si ogledati slikovno gradivo, smiselno prepisati označeno in narisati skice za tkaničenje v dveh šolskih urah.

uživaj v prebiranju, učenju in risanju!

Vse, kar boš prepisala in narisala, shrani. Ko se vrnemo v šolo, boš prinesla s sabo. Prosim, če narisani ornament tudi fotografiraš. Ko bom imela več informacij, ti javim, kam in kako mi pošlješ fotografijo.

Tvoja učiteljica Duška